
Nyilvános összefoglaló

1. Kérelem tárgya

A kérelem a jelenleg társadalombiztosítási támogatás keretében elérhető **Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula 50x** készítmény **áremelésére** irányul.

A készítmény hatóanyaga a **A12BA01** ATC kódú **kálium-klorid**, mely **jelenleg támogatott**.

A Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula 50x készítmény **jelenleg az alábbi finanszírozásban részesül**:

- *Normatív 25%*
- *Közgyógyellátás keretében kiváltható*

A Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula 50x készítmény alkalmazási előírásában szereplő terápiás javallat a következő:

„Hypokalaemiát okozó állapotokban – hányás, hasmenés, mellékvesekéreg hiperfunkció, renális eredetű fokozott káliumvesztés, szaluretikus diuretikum-, kortikoszteroid-kezelés esetén – a hypokalaemia megelőzése, illetve megszüntetése.”

Kérelemre vonatkozó alapadatok	
A készítmény neve:	Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula 50x
A forgalomba hozatalra jogosult megnevezése:	Egis Gyógyszergyár Zrt. H-1106 Budapest, Keresztúri út 30-38. Magyarország
Forgalomba hozatali engedély száma:	OGYI-T-5297/01
Forgalomba hozatal dátuma:	Engedély első kiadásának dátuma: 1996. január 1. Engedély legutóbbi megújításának dátuma: 2011. december 12.
Kérelmezett indikáció engedélyezésének dátuma	-
Forgalomba hozatali engedély státusza:	Végleges engedéllyel rendelkező terápia
A készítmény speciális jellemzője:	-
Kérelem formai és tartalmi megfelelősége	A kérelem 2022.12.02-án érkezett az OGYÉI Technológia-értékelő Főosztályra (továbbiakban TéF), 2023.02.07-i véleményezési határidővel. A kérelem megfelel a formai és tartalmi követelményeknek.

2. A kérelmezett indikációban alkalmazható kezelési alternatívák

2.1. A kérelmezett indikációban alkalmazható kezelések

Hipokalémia

A kálium (K⁺) kulcsszerepet játszik a normál sejtfunkció fenntartásban. Az extracelluláris folyadék K⁺-koncentrációjának normál tartománya 3,5-5 mmol/l. Az ez alatti értékek esetén hipokalémia áll fent. A leggyakoribb okai a következők:

- Elégtelen káliumfelvétel (éhezés, anorexia nervosa, alkoholizmus),
- Emésztőrendszeri káliumvesztés (hasmenés, fistula, VIPoma, hashajtóabúzus),
- Redisztribúciós hipokalémia (hiperinulinémia, hiperaldoszteronizmus, β -agonisták),
- Renális káliumvesztés (hiperaldoszteronizmus és/vagy a kortikális gyűjtőcsatorna fokozott Na⁺ terhelése, pl. ozmotikus diurézis, hiperglikémia, ketonémia, kacs- és thiazid diuretikumok használata miatt).

A szérum káliumszint alapján a hipokalémia három súlyossági csoportra osztható:

- Enyhe: 3,0-3,5 mmol/l
- Középsúlyos: 2,5-3,0 mmol/l
- Súlyos: <2,5 mmol/l

Enyhe hipokalémia a laboratóriumi vizsgálatok 14%-ánál fordul elő. A hospitalizált betegek 20%-nál detektálható hipokalémia, ebből csak 4-5% klinikailag szignifikáns. A diuretikumot szedők hozzávetőleg 80%-a hipokalémiás.

Tünetek

A tünetek súlyossága általában arányos a szérum káliumszint csökkenésének mértékével és időtartamával. Enyhe (3 mmol/l feletti) hipokalémia lehet tünetmentes, vagy csökkent neuromuszkuláris aktivitást, izomgyengéset, fáradtságot okozhat. Jellemző a székrekedés, esetleg paralitikus ileus. Súlyos (2,5 mmol/l alatti) hipokalémia esetén tetánia, alsótestfél-paralízis, rhabdomyolysis és myoglobinuria és légzőizom-bénulás alakulhat ki. Az EKG-n jellegzetes eltérések, úgymint lapos T-hullám, ST-depresszió és U-hullám jelenik meg megnyúlt QT idővel, emellett pitvari és kamrai aritmiák, illetve atrioventrikuláris blokk is felléphet. Elhúzódó hipokalémia a vese szerkezeti és funkcionális változásait okozhatja (csökkent koncentrációs képesség, fokozott ammóniatermelés, fokozott bikarbonát reabszorpció, megváltozott nátrium-reabszorpció, hipokalémiás nefropátia, vérnyomás emelkedés, csökkent foszfát reabszorpció).

Terápia

A kiváltó okok megszüntetésén vagy kezelésén túl (hypomagnesaemia, redisztribúciós hipokalémia, diabéteszes ketoacidózis vagy hiperozmoláris hiperglikémia) súlyos esetben parenterális, enyhébb esetekben per os káliumpótlásra lehet szükség. A káliumpótlás elsősorban akkor javasolt, ha a hipokalémia a káliumvesztés miatt következik be, és a

szervezetben jelentős káliumhiány áll fenn. Indokolt lehet továbbá tüneteket okozó redisztribúciós hipokalémiában is (pl. hipokalémiás vagy thyreotoxikus periodikus bénuláskor), ezekben az esetekben azonban óvatosság szükséges, mivel a hipokalémia átmeneti, és a kálium beadása rebound hiperkalémiához vezethet, ha az alapfolyamat korrigálódik, és a kálium visszakerül a sejtekből. Az optimális terápia függ a káliumhiány súlyosságától, tartamától, etiológiájától, illetve a társbetegségektől, a dózismeghatározás individuális.

A káliumpótlás történhet kálium-klorid, kálium-foszfát, kálium-hidrogén-karbonát vagy prekursorai (kálium-citrát, kálium-acetát) vagy kálium-glukonát formájában. A káliumpótlás leghatékonyabb formája a kálium-klorid (KCl), ez alól kivételt képeznek a hasmenéses állapotok és az 1-es vagy 2-es típusú renális tubuláris acidózis. Kálium-hidrogén-karbonát (KHCO₃) adása hasmenésben vagy metabolikus acidózissal járó hipokalémiában lehet előnyös, kálium-foszfát (KH₂PO₄) hipofoszfatémiával járó hipokalémiában (pl. Fanconi szindróma, foszfátvesztéssel járó 2-es típusú renális tubuláris acidózis, diabéteszes ketoacidózis, alkoholizmus). Minden egyéb esetben kálium-klorid alkalmazása javasolható. Kálium-acetát csak intravénás formában elérhető. Súlyos hipokalémiában vagy nyelésképtelenség esetén intravénás káliumpótlás javasolt.

Kálium-klorid

A hipokalémiában és metabolikus alkalózisban szenvedő betegek kloridszintje gyakran alacsony, például diuretikus kezelés vagy hányás miatt. Ezekben az esetekben a kloridhiány hozzájárul a metabolikus alkalózis fenntartásához azáltal, hogy fokozza a vese bikarbonát reabszorpcióját, és hozzájárulhat a káliumvesztéshez. A kálium-klorid gyorsabban emeli a szérum káliumkoncentrációját, mint a kálium-hidrogén-karbonát. A klorid elsősorban extracelluláris anion, amely nem lép be olyan mértékben a sejtekbe, mint a bikarbonát, ezáltal elősegíti a beadott kálium extracelluláris folyadékban maradását. A kálium-klorid per os formában lassú hatóanyag-leadású tableta vagy kapszula formájában elérhető.

2.2.A kérelmezett indikációban hazai körülmények között elérhető kezelések

Hazánkban támogatottan kálium-klorid hatóanyagú per os készítmények közül a Kálium-R 1000 mg tableta (30x, 50x) illetve a Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula (50x, 100x) érhető el, a 100x-os kisserelésű Kaldyum készítmény esetében 2019. decembere óta tartós termékhiány áll fent, melynek okaként „piaci megfontolásokat” jelöltek meg.

1. táblázat: Az **A12BA** ATC kódú **kálium** készítményekre adható maximális támogatás a jogszabály szerint

ATC	ATC megnevezés	Támogatási kategória			
		Normatív	Emelt indikációhoz kötött 50, 70, 90%	Kiemelt indikációhoz kötött	Külön keret

		0% érték nélkül	25% átlagon aluli	55% átlagos	80% átlagon felüli			
A12BA	kálium		X					

Forrás: 32/2004. ESZCSM rendelet 1. számú melléklet [2022-12-05]

3. A kérelmezett technológia orvosszakmai bizonyítékainak bemutatása és értékelése

Hatásosság:

Egy közel 300 házi orvos bevonásával készült, nyílt elrendezésű, fázis IV. klinikai farmakológiai vizsgálatban a Kaldyum kapszula hatásosságának, tolerálhatóságának és mellékhatásainak értékelése történt diuretikummal és/vagy szteroiddal kezelt betegek körében (n=2390). A három hónapos káliumpótló kezelés a betegek szérum káliumszintjét szignifikáns mértékben ($p < 0,001$) emelte indikációtól függetlenül. A kezelés során a betegek csak kis hányadában (0,01%) fordultak elő enyhe gyomor-bélrendszeri mellékhatások, amelyek többségében spontán megszűntek.

Hatásmechanizmus:

A kálium specifikus élettani hatásokkal rendelkező ion, a test legtöbb szövetének a legfontosabb intracelluláris kationja. A kálium ionok számos esszenciális fiziológiás folyamatban vesznek részt, beleértve az intracelluláris tónus fenntartását, az idegimpulzus-vezetést, a szívizom-, vázizomzat- és simaizom-összehúzódást és a normális vesefunkció fenntartását.

A Kaldyum retard kemény kapszulában a hatóanyag retard pelletek formájában található. A kapszula dezintegrálódása után a pelletek széteszlanak, és a hatóanyag fokozatosan szabadul fel belőlük a gastrointestinalis traktuson történő áthaladás során. A két tényező együttes hatására elkerülhetővé válik a kálium-klorid magas helyi koncentrációjának kialakulása, ami a gyomor-bélrendszeri mellékhatások csökkenéséhez vezet. A készítmény megfelelő adagolásával a kívánt intra- és extracelluláris káliumszint fenntartható.

Adagolás és alkalmazás:

Az adagolást az egyéni szükségletek szerint kell beállítani.

- **Felnőttek:** Hypokalaemia megelőzésére 2-3 kapszula/nap (16-24 mmol K⁺), a hypokalaemia kezelésére 5-12 kapszula/nap (40-96 mmol K⁺) szükséges, a szérum káliumszint ellenőrzése mellett. Kettőnél több kapszula alkalmazása esetén a napi adagot két vagy több részre kell osztani.

- Gyermekek és serdülők: Gyermekek esetében kevés tapasztalat áll rendelkezésre.
- Vesekárosodás: Akut veseelégtelenség oligo-anuriás stádiuma esetén és krónikus veseelégtelenség retenciós uraemiás stádiumában a Kaldyum alkalmazása kontraindikált.
- Májkárosodás: Nem végeztek vizsgálatokat májkárosodásban szenvedő betegek esetén.
- Idősek: Idősek esetében a vesekárosodás lehetősége miatt a dózis csökkentése válhat szükségessé

Engedélyezés jogalapja: WEU

4. Egészség-gazdaságtani bizonyítékok összefoglalása

4.1. Egészség-gazdaságtani elemzés célja és típusa

A benyújtott áremelésre irányuló támogatási kérelem részeként különálló egészség-gazdaságtani elemzés nem készült, a Kérelmező a jelenlegi, illetve az áremeléssel előálló, bruttó fogyasztói áron számított napi terápiás költségeit vetette össze a kálium-klorid retard tabletták és retard kemény kapszulák jelenleg elérhető készítményeinek.

A Technológia-értékelő Főosztály felhívja a figyelmet, hogy tekintettel arra, hogy a kérelem áremelésre irányul, a kérelem támogatása esetén nem várható többlet-egészségnyereség realizálása a hazai egészségbiztosítási rendszerben. Ennek megfelelően az áremelés jóváhagyásával a gyógyszerkészítmény költséghatékonysága az egészségbiztosító számára feltételszerűen romlik.

4.2. Egészség-gazdaságtani elemzés input adatai

Az elemzés bemenetei adatait a Kérelmező publikus finanszírozói nyilvántartásokból származtatta. A költségvetési hatás számításához a Kérelmező az előbbi adatokat forgalmi adatokkal bővítette, melynek forrása szintén egy publikus, finanszírozói nyilvántartás. A kérelem áremelésre irányul, így ezzel összhangban az egészségi állapot változására vonatkozó információt az elemzés nem tartalmaz.

A Technológia-értékelő Főosztály felhívja a figyelmet, hogy a kálium-klorid hatóanyag Kálium-R márkanévű készítményei (retard tabletták) is rendelhetők társadalombiztosítási támogatással, a jelen kérelemben érintett készítményével megegyező, normatív technikával, 25%-os támogatási intenzitással, ugyanakkor ezek hatáserevése és gyógyszerformája eltérő, mint a jelenleg kérelmezett készítményé.

4.3. Egészség-gazdaságtani elemzés eredménye és értékelése

A Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula 50x termék jelenlegi termelői ára XXX Ft, melynek XXX Ft-ra, azaz XXX Ft-tal (XXX%-kal) történő emelésére irányul a kérelem (2. táblázat). A Kérelmező az áremelés indokaiként a versenytárs készítménynél innovatívabb

gyógyszerformát, az emelkedő gyártási és logisztikai költségeket, valamint makrogazdasági tényezőket említett (a legutóbbi árkorrekció 2006. január 1-én történt).

2. táblázat: A Kálium-R készítmények jelenlegi és kérelmezett termelői árai

	Termelői ár (jelenlegi)	Termelői ár (kérelmezett)	Áremelés mértéke a jelenlegi termelői árhoz képest (Ft, %)
Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula, 50x	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft (XXX%)
Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula, 100x	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft (XXX%)

Forrás: Kaldyum társadalombiztosítási támogatási kérelem alapján TéF saját szerkesztés

Az áremelés eredményeképp a bruttó fogyasztói áron számított napi terápiás költsége XXX Ft-ról XXX Ft-ra emelkedne.

A Technológia-értékelő Főosztály megjegyzi, hogy a 2006-tól kezdődően számított kumulatív infláció mértéke XXX %, mely meghaladja a kért áremelés mértékét.

A Technológia-értékelő Főosztály felhívja a figyelmet, hogy a káliumhiány megelőzésére és kezelésére szánt készítmények piacán nem voltak hiányjelenségek tapasztalhatók az utóbbi években: az OGYÉI kontingens engedélyt kapott készítményeinek listáján nem szerepel ilyen hatóanyagot tartalmazó készítmény.

A Technológia-értékelő Főosztály felhívja a figyelmet, hogy a Kérelmező az áremelésre irányuló kérelmének elfogadásának függvényében kilátásba helyezte a nagyobb, 100x kiszerelés támogatásba vételének kérelmezését.

4.4. Egészség-gazdaságtani elemzés limitációi

A Technológia-értékelő Főosztály nem azonosított olyan egészség-gazdaságtani limitációt, ami befolyásolná az elemzés eredményeit, vagy az abból levonható következtetéseket.

5. Betegszám és költségvetési hatás nagysága

5.1. Becsült betegszám

A Kérelmező a kórkép prevalenciáját 450 000 – 500 000 főre, míg a kezelésbe vonható betegek számát historikus adatok alapján évi 215 000 főre becsülte (ugyanakkor a benyújtott 32/2004 (IV.26.) ESzCsM rendelet 6/a mellékletének 2.14-es pontjában 281 ezer fő kezelését említi). Az áremelés költségvetési hatásának becslése szempontjából relevánsabb, dobozforgalmi szempontú becslés alapján a Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula éves forgalma 1,1 millió doboz körül alakulhat. Kiszerelések tekintetében a kérelmezett készítmény kisebb, 50 kapszulás kiszerelése nagyobb forgalmi részesedéssel bír, mint a 100 kapszulás (3. táblázat).

3. táblázat: A kálium-klorid hatóanyagú készítmények forgalma, 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula, 50x	807 017	859 439	1 082 055	1 094 568
Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula, 100x	159 705	130 781	1 995	645
Kálium-R 1000 mg retard tabletta, 30x	666 375	621 072	703 404	591 642
Kálium-R 1000 mg retard tabletta, 50x	106 382	108 570	160 485	133 896

Forrás: Téf saját szerkesztés a NEAK Gyógyszerforgalmi adatai alapján

A Technológia-értékelő Főosztály megjegyzi, hogy a kálium-klorid hatóanyagú készítmények piaca az utóbbi években viszonylag stabil forgalmú volt, ugyanakkor a Kaldyum készítmények piaci részesedésének enyhe növekedése volt megfigyelhető. Támogatási kategória tekintetében a normatív jogcímen megjelenő forgalom meghatározó, ugyanakkor a teljes piac forgalmának XXX%-át teszi ki a közgyógyellátás keretében kiváltott kálium-klorid hatóanyagú készítmények részesedése.

5.2. Az összehasonlításra kerülő terápiák költsége

A készítmény (áremeléssel és áremelés nélküli) terápiás költségeinek jellemzése napi terápiás költségen tehető meg. Az összevetésben kiegészítésképp szerepeltetjük a másik kálium-klorid hatóanyagú készítményt is (4. táblázat).

4. táblázat: Kálium-klorid hatóanyagú készítmények árinformációi

	Termelői ár (Ft)	Bruttó fogyasztói ár (Ft)	Térítési díj (Ft)	NTK (Ft)
Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula, 50x, jelenlegi ár	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft
Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula, 100x, jelenlegi ár	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft
Kálium-R 1000 mg retard tabletta, 30x	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft
Kálium-R 1000 mg retard tabletta, 50x	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft
Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula, 50x, kérelmezett ár	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft	XXX Ft

Forrás: Kaldyum társadalombiztosítási támogatási kérelmek alapján Téf saját szerkesztés

A Technológia-értékelő Főosztály megjegyzi, hogy a készítmények normatív (25%) támogatási technikája miatt az áremelés hatása – annak elfogadása esetén – a betegek által fizetendő térítési díjakban is jelentkezni fog. Normatív (25%) támogatás mellett a jelenlegi XXX Ft térítési díj XXX Ft-ra emelkedik a Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula 50x készítmény esetén.

5.3. Költségvetési hatás

A Kérelmező összegzett becslése alapján a jelen kérelem keretében érintett 50x kiszerelés esetén összesen, listaáron, változatlan forgalom mellett évente XXX Ft lenne az áremelés költségvetési hatása. A nettó költségvetési hatás döntő mértékben a normatív jogcímen koncentrálódik. A Kérelmező számításait a Technológia-értékelő Főosztály kiegészítette (5. táblázat).

5. táblázat: Kérelmező által becsült bruttó és nettó támogatás-kiáramlás

	Y1-Y4, évente
Támogatási összeg (jelenlegi ár) 50x (normatív, 25%)	XXX Ft
Támogatási összeg (kérelmezett ár) 50x (normatív, 25%)	XXX Ft
Dobozforgalom (2021) 50x (normatív, 25% / közgyógyellátás)	978 213 / 115 771
Becsült bruttó támogatás-kiáramlás (áremelést támogató döntést követően, évente)	XXX Ft (csak normatív jogcím)
Becsült bruttó támogatás-kiáramlás (áremelést elutasító döntést követően, évente)	XXX Ft (csak normatív jogcím)
Becsült nettó támogatás-kiáramlás (normatív, 25% / közgyógyellátás)	XXX Ft (csak normatív jogcím)

Forrás: Kaldyum társadalombiztosítási támogatási kérelmek alapján TéF saját szerkesztés

A Technológia-értékelő Főosztály megjegyzi, hogy a Kérelmező nem mutatta be a költségvetési hatás számításának részleteit, közelítő becslést fogalmazott meg a költségvetési hatás alakulására vonatkozóan. Az áremelés jelentette többletkiadások a közgyógyellátás jogcímen eltérő kasszákból realizálódnak: bruttó fogyasztói áron ebben a kasszában XXX Ft többletkiadás keletkezik, melyet részben a finanszírozó térít, részben pedig a közgyógyellátási keretösszeget terheli.

6. A benyújtott elemzés limitációi

6.1. Orvosszakmai limitációk

A kérelem típusának szempontjából (áremelés) érdemi orvosszakmai limitáció nem merült fel.

A TéF felhívja a figyelmet, hogy az azonos hatóanyagot tartalmazó Kálium-R 1000 mg retard tabletta 30x és 50x készítmények áremelési kérelmének értékelése szintén folyamatban van (AT011/441/2022 és AT011/442/2022).

A Téf felhívja a figyelmet, hogy az eltérő hatáserősség és formulációk miatt a támogatott kálium-klorid készítmények egymással nem helyettesíthetők.

6.2. Egészség-gazdaságtani limitációk

A Technológia-értékelő Főosztály nem azonosított olyan egészség-gazdaságtani limitációt, ami befolyásolná a költséghatékonysági elemzés eredményeit, vagy az abból levonható következtetéseket.

A költségvetési hatás vizsgálata során a Kérelmező nem mutatta be részletesen számításait, a költségvetési hatás nagyságára vonatkozóan közelítő becsléseket tett.

7. Nemzetközi kitekintés

A Téf által követett értékelő irodák honlapján a készítménnyel kapcsolatos értékelés nem azonosítható (2022.12.09).

8. Konklúzió

A rendelkezésre álló evidenciák és több évtizedes klinikai tapasztalat alapján a Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula hatásosan alkalmazható per os káliumpótlás céljából.

A termék piacról való kivonulása esetén a Kálium-R 1000 mg retard tableta lenne az egyetlen támogatottan elérhető, orális kálium-klorid hatóanyagú készítmény.

A változatlan mértékű egészségnyereség, valamint a kérelmezett magasabb árszint miatt a kérelem támogatása esetén a Kaldyum 600 mg retard kemény kapszula 50x készítmény költséghatékonysága a jelenleginél kedvezőtlenebbé válna. A kérelem támogatása egyértelműen támogatás-kiáramlást jelent a finanszírozó számára, és magasabb beteg által fizetendő térítési díjakhoz vezet.